

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. VI. Vtrum in supercomprehensione liberi arbitrii cognosci poßit
effectus liberè futurus, aut etiam in causis, adjunctâ scientiâ Mediâ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

III. Ratio præter dicta, est: Ideæ enim Divinæ sunt de rebus possibilibus, sicque necessariæ; unde etiam antecedunt omne decretum Dei liberum: ergo in iis videri nequeunt futura contingentia; hæc enim semper supponunt decretum liberum, utpote sine quo non essent omnino futura. Si autem dicat quispiam, Ideas Divinas includere decretum liberum, aliò transfert quæstionem; perinde enim tunc erit querere, utrum futura contingentia videri possint in Ideis, ac querere utrum videri possint in decreto: de quo jam dicitur.

IV. Quoad secundum itaque, possint Deus cognoscere futura contingentia in decreto suæ voluntatis, rejiciendum est imprimis immane illud hæreticorum pronuntiatum, Deum scilicet peccata hominum ideò ab æterno præscripsisse, quia decreto suo ordinavit ut fierent. Addunt ulterius, adulterium Davidis, prædictionem Iudæ, & reliqua mortalium peccata, supra quidem naturâ esse libera, & contingentia; sed siquis causam supremam, seu Deum spectet, qui hæc omnia, ut aiunt ipsi, non certò tantum prævidet, sed etiam homines ad ea destinavit, nec à Davide, inquit, nec Iudâ, aliter fieri poterat.

V. His itaque rejectis, ex Catholicis non pauci affirmant, Deum in decreto efficaci suæ voluntatis, futura contingentia cognoscere: negant tamen Deum in ullo decreto præfinitivo peccata futura præscribere: privatio enim, inquit, in quo situm est formale peccati, non necessariò & infallibiliter positivo peccati annexitur: unde quantumcunque Deus actum aliquem positivum vellet, non tamen propterea vellet hanc negationem, sicque nec in hoc decreto cognosci negatio illa posset, & consequenter cognosci in eo nequit peccatum: ita Bannez 1. part. quæst. 14. art. 13. Alvarez d. 10. & alii, qui effectus omnes contingentes à Deo prædefiniri, ac prædeterminari affirmant.

VI. Prima Conclusio: Decretum Dei universali concursu cum causis liberis ad suos actus concurrendi, non est medium sufficiens, per quod, seu in quo Deus cognoscat actum liberum futurum: ita Suarez Opus. de fut. conting. c. 6. Vasquez d. 65. n. 10. Ericc d. 6. c. 3. Tannerus hic, q. 8. dub. 7. Alarcon tract. 2. disp. 2. c. 6. & recentiores communiter. Ratio est: hoc namque decretum constituit causam completam liberam, sicque esse debet æquè ad utramque partem contradictionis indifferens, ac causa creata libera: ergo non magis videri in eo potest effectus, quam in causâ creatâ.

VII. Secunda Conclusio: Si dentur in Deo decreta definitiva infallibiliter, viâ intentionis inferentia actus liberos, salvâ eorum libertate, potest Deus in huiusmodi decretis cognoscere actus futuros contingenter: cum enim voluntas illa, ut suppono, sit efficax, infert effectum; quicquid namque Deus efficaciter vult, erit infallibiliter; quare de Deo dicitur, Omnia quæcumque voluit, Dominus fecit. Unde S. Hilarius lib. 9. de Trinit. Quæ Deus, inquit, facere decrevit, in suâ voluntate cognovit. Sed hoc medium non est universale, cum præfinitio ad res omnes de facto non extendatur, imò ad aliquas extendi nequeat, actus enim pravi prædefiniti non possunt, sed solum permittuntur.

VIII. Hinc infero primò, res illas, quæ à solâ Dei voluntate pendent, ut sunt Angeli, cateraque in primo mundi exordio, à solo Deo creata, posse in decreto Divinæ voluntatis certò cognosci: cum his enim infallibilem volitio Dei habet connexionem. Sicut ergo Deus intuens suam Omnipotentiam, in eâ cognoscit harum rerum possibilitatem, R. P. Compton Theol. Scholast. Tom. I.

ita intuens decretum illas condendi, non minus certò cognoscat earum existentiam. Idem est de effectibus miraculosis, quos Deus immediatè per se, vel res aliquas elevando, ut aquam, oleum, aut verba ad gratiam in Sacramentis producendam, efficit.

IX. Infero secundò, Auctores numero quinto citatos, non satis meo iudicio effugere, quod maxime vitare cupiunt, Deum scilicet in suo decreto non videre peccatum: contra enim illos facit, siquidem si Deus efficaciter, ut affirmant ipsi, moveat hominis cuiuspiam voluntatem ad totam entitatem positivam actus peccaminosi, putà adulterii, aut odii Dei, implicare videtur contradictionem, ut Deus totam hanc entitatem videat, & tamen non inde cognoscat peccatum illud, seu privationem; cum omnino certissimè & infallibiliter ad positivum istud sequatur: unde fide certum est, actum illum liberè ac deliberatè elicatum, esse pravum, & peccatum, nec per Divinam potentiam potest non sequi privatio illa, & actus non esse malus. Cum ergo hoc nos certò sciamus, quis putet posse latere Deum?

X. Unde ulterius, cum malitia, seu privatio illa ad positivum peccati omnimodâ necessitate consequatur, superfluum planè in Deo foret aliud decretum, quod ipsi ponunt, malitiæ permissivum; ad quid enim novum decretum illius permissivum, quod impediri nullâ potentiâ potest? Sicut creato leone, supervacaneum in Deo foret decretum, ut in eo emergat negatio equi, aut formicæ?

XI. Infero tertio, in sententiâ non statuente actum Dei liberum adæquatè intrinsecum, sed asserente decretum omne Divinum constitui partialiter per effectum secundum, & connotationem extrinsecam objecti, non posse in actu præfinitivo cognosci effectum illum futurum, cum nihil in hac sententiâ antecedit, vel formaliter vel virtualiter magis connexionem cum effectu, quam cum negatione effectus; essentia quippe Divina, quæ sola antecedit, est ad omnia indifferens. Videbitur quidem in hac sententiâ effectus, at non ex vi decreti, sed in semetipso, & ut pars decreti illius constitutiva, cum secundum hunc modum procedendi, decretum Dei de re aliquâ producendâ, sit complexum ex entitate seu essentiâ Divinâ, & effectu illo à parte rei ponendo.

XII. Tandem infero, cum in nullo Dei decreto videri possint peccata (utpote ad quæ, salvâ Dei bonitate, nullum dari decretum potest) sed videantur à Deo immediatè in semetipsis; infero, inquam, res etiam alias immediatè in seipsis à Deo videri posse: de quo plura postea, Sect. septimâ.

SECTIO SEXTA.

Vtrum in supercomprehensione liberi arbitrii cognosci possit effectus liberè futurus, aut etiam in causis, adjunctâ scientiâ mediâ.

VT res hæc clariùs intelligatur, notandum, quid supercomprehensionis nomine à Theologis intelligatur. Primò itaque, supercomprehensionem aiunt nonnulli esse cognitionem illam, quâ discernuntur ea, quæ ex vi causæ, putà, voluntatis creatæ visæ, internosci possunt, eò quòd naturalem & necessariam cum iis habeat connexionem, quales sunt actus illius possibiles.

IX. Si Deus possit statim promovere hominem ad actum pravum, videtur in illo decreto peccatum.

X. Decretum aliud peccati permisivum, esse superfluum.

XI. Ut effectus cognoscatur in decreto, actus liberi Dei esse debet adæquatè intrinsecus.

XII. Sicut peccata, ita & res aliæ videntur à Deo possunt in seipsis.

II. *Supercomprehensio propriissima actû.*

Alio modo sumitur interdum supercomprehensio, non pro eâ tantum cognitione circa voluntatem creatam, exempli gratiâ, qua termini illius necessarii cognoscuntur, actus nempe ejus possibilis, ad quos dicitur ordinem transcendentem, sicque necessariam pro eo statu & essentiali cum iis habet connexionem, quosque, causam penetranti, vi suâ ostendit, sed pro altissima illâ & eminentissima scientiâ voluntatis, qua Deus omnia ad ipsam quoquo modo pertinentia plenè dignoscit, sive necessariam cum eâ habeant connexionem, sicque ex vi illius visâ videri possint, sive non, quales sunt affectiones omnes, quibus voluntas hic & nunc intussecè mutatur sicut ad perfectissimam cognitionem solis, aut aquæ requiritur, ut quis sciat, non tantum illum petere lucem, hanc frigus, sed utrum de facto illa habeant. Eodem ergo modo, actuum voluntatis cognitio ad plenam illius notitiam est necessaria.

Quid ad hanc supercomprehensionem requiratur.

III. *In supercomprehensione vulgariter sumpta, actû liberi non cognoscuntur.*

Hinc facilis est quaestionis resolutio; si enim primo modo sumatur supercomprehensio, prout nimirum est cognitio eorum tantum, quæ naturalem ac necessariam cum voluntate habent connexionem, quæque illa, intuitu ipsam vi suâ ostendit, certum est actus seu effectus futuros liberos in supercomprehensione voluntatis creatæ non cognosci, utpote qui liberrimè ab eâ fluunt, & nullâ necessitate cum illâ connectuntur.

IV. *Supercomprehensio perfectâ cognoscit effectus futuri liberi, in causâ quâvis non ex causa.*

Si verò supercomprehensio accipiatur secundo modo, pro cognitione scilicet omnium, quæ in causâ reperiuntur, licet ex vi causæ non cognoscantur, non est dubium quin hoc sensu per supercomprehensionem sciat Deus actus omnes liberos futuros voluntatis creatæ, cum nihil eum circumvallat rem latere possit; hoc enim exigit perfectissima providentia summi moderatoris: sine hac enim scientiâ, ritè de creaturâ suâ disponere non posset. Actus tamen hos, & effectus contingentes futuros non cognoscit Deus ex vi voluntatis visæ, sed ex eminentia suæ scientiæ: voluntas siquidem antecederet nihil habet infallibiliter connexum cum futuritione, magis quam cum non futuritione actuum liberorum, sed est planè indifferens ad utramque partem contradictionis, ut supra dictum est.

V. *Dissensio hic inter Auctores est tantum de modo loquendi circa cognitionem actuum liberorum in supercomprehensione.*

Hinc inferitur, dissensionem hac in parte, inter Auctores, esse de modo loquendi, potius quam de re: Molina enim hic, Disp. 15. & in Concordia, Disp. 49. & 50. quem sequitur Becanus c. 10. q. 7. hi, inquam, dum aiunt actus liberè, seu contingenter futuros cognosci à Deo in supercomprehensione liberi arbitrii creati, id solum volunt quod numero præcedenti diximus, sciri scilicet illos concomitanter, ac disparatè, & ex supereminente perfectione divinæ scientiæ, non ex vi voluntatis creatæ visæ, ut expressè docent Molina & Becanus citati; hæc enim, ut dixi, nullam antecederet habet connexionem cum actu libero futuro magis quam cum illius negatione. E contrario verò, hoc tantum sensu negat Erice hic d. 6. num. 29. Arrubal, Suarez, & alii, Deum effectus seu actus futuros contingentes cognoscere in supercomprehensione liberi arbitrii, quasi ex vi causæ: non enim negant Deum hos actus cognoscere, sed solum non cognoscere ex vi voluntatis creatæ, quasi in ea sit aliquid antecedens, ad eorum futuritionem determinans magis, quam ad non futuritionem.

VI. *In causâ completâ, ad scientiâ conditionatâ.*

Ad secundum quod attinet: etsi plurimos id negantes videam, pars tamen affirmativa multo mihi semper visâ est probabilior, nempe in causâ libera creatâ completa, non nudè sumpta, sed ad-

junctâ scientia conditionata, effectum liberum certissimè posse cognosci: si enim Deus habeat hunc actum scientiæ conditionatæ, si detur Petro tale auxilium, seu inspiratio, convertetur, ipso facto quod detur illa gratia, & conditio purificetur, certissimè secutura est ejusdem conversio, ergo ex vi positionis gratiæ in his circumstantiis, evidenter inferri potest consensus Petri. Sicut si Deus mihi revelet, si Ioannes ad te cras tali horâ accesserit, loquetur de stellis, peter à te librum, &c. eo ipso quod Joannem dictâ horâ accedentem videam, certissimè scio locuturum esse de stellis, petiturum librum &c. non ex revelatione præcisè, cum hæc sit tantum conditionata, sed ex eâ, & purificatione conditionis, Joannis scilicet adventu.

natâ, cognosci certè potest effectus liberi futuri.

Res hac exemplo claratur.

Confirmatur: potest effectus cognitio conditionatè in causâ conditionatâ; ergo absolute in causâ completâ absolutâ: cum ergo hæc sit veritas cognoscibilis, potest, imò debet à Deo certè & infallibiliter cognosci. Hanc itaque sententiam tenet Suarez Opusc. de fut. Contingentibus absolutis, cap. 6. num. 14. & 15. & Granada hic, tract. 4. Disp. 4. sect. 2. num. 11. & alii.

VII. *Vi in causâ conditionatâ, conditionatè, ita in absolutâ, absolute cognosci potest effectus.*

SECTIO SEPTIMA.

Utrum futura contingentia cognoscantur à Deo in seipsis. Vbi quedam ulterius adjiciuntur de cognitione eorum in decreto.

CONCLUSIO. Futura contingentia cognoscuntur à Deo in seipsis, seu ex eo præcisè, quod sint suo tempore futura, nec ad ea scienda ullo indiget medio. Ita Suarez in hoc Opusculo, cap. 8. Vasquez, d. 65. & 66. Valentia & Herice citati, Tannerus i. p. Disp. 2. q. 8. dub. 7. num. 9. Hurt. d. 6. de Anima, sect. 6. Arriaga hic, d. 20. sect. 4. num. 34. & nostri communiter contra Thomistas, quibus ex parte consentire videtur Molina hic, cap. 7.

I. *Futura contingentia à Deo cognoscuntur in seipsis.*

Ratio Conclusionis est primò, quia obiectum futurum potest terminare actum aliquem circa se versantem, cum de facto terminet actus nostros obscuros, qui propterea obscuri sunt quod vis nostra intellectu, respectu illorum obiectorum, debilis sit & imperfecta; ergo ubi est vis intelligendi perfecta, qualis est divina, terminare poterunt actum clarum, præsertim cum intellectus divinus sit perfectissima species representativa omnium rerum, ut sæpè asserit S. Thomas. Ipso facto itaque quod res sit futura, cognosci potest ut futura, maxime ab intellectu infinite perfecto, cum possit eo modo cognosci, quo est.

II. *Hæc futura terminant in nobis actum obiectivum: ergo in Deo clarum.*

Dicit aliquis, hinc sequi, non posse cognosci hæc futura in se immediate, sed in aliquo decreto divino, cum, ut dixi, cognosci debeant à Deo eo modo quo sunt, sed sunt futura dependentia à decreto aliquo Dei, ergo & dependentia ab illo decreto debent cognosci. Resp. aliud esse, cognosci rem dependentem ab alio, aliud cognosci in illo alio tanquam in medio cognito, seu non immediate in se: dicimus itaque, nullam rem futuram cognosci independentem ab aliquo decreto Dei posse, cum sine illo esse nequeat; non tamen propterea sequitur non cognosci rem in se immediate, sed in illo; præsertim cum multa sint quæ in decreto Dei cognosci omnino non possint, ut statim dicemus. Sic Angelus videre potest intuitive ignem, vel calorem existente

III. *Aliud est, cognosci aliud dependentem ab alio, aliud cognosci in illo ut in medio cognito.*